

Særdeleshed af den belgiske Valglov. Med det Samme skal jeg gjøre en Bemærkning, om det maa være mig tilladt til det Lovforslag, der var den foregaaende Sag paa Dagsordenen, og hvor jeg vilde have taget Ordet, dersom ikke det, jeg vilde have sagt, netop var blevet sagt af det ærede Medlem, der nu er Ordfører for Forslagsstillerne. . . .

Formanden (Høgsbro): Vil det ærede Medlem dog ikke hellere undlade det og blot holde sig til det foreliggende Forslag.

Væjer: Ja, jeg kan sige aldeles det Samme uden at berøre det foregaaende Lovforslag. Jeg vil nemlig meget anbefale den Fremgangsmaade, som her er anbefalet, at Vælgerne skulle gaa hen i et bestemt afsondret Rum, hvor Tugen kan se, hvorledes de stemme, i Mod sætning til hvad der foreslaas andet Sted, idet det jo ikke vedkommer Noget, hvorledes Stemmesedlen udfyldes; thi ved den sidstnævnte Bestemmelse kan Vælgerne komme under det affhyeligste Valgtryk.

Solch: Det er bekjendt, at den almindelig Valgret stiller temmelig ideale Fordringer til Vælgerne. Det forudsættes, at enhver Mand er i Besiddelse af en saadan Grad af objektiv Dannelse og en saadan Opfattelses evne, at han er i Stand til at danne sig en begrundet Overbevisning om de Emner, der foreligge, naar der er Tale om at vælge. Det er klart, at dette aldeles ikke er naaet i nogen overdreven Grad hverken her eller noget andet Sted, og derfor kan Agitationen, som vi vide, desværre ofte antage uhyggelige Former af Løgn, Bagvaskelse og Indskab for at bibringe de paagjældende Vælgere en Forestilling; om det end ikke sker i stor Udstrækning hos os, veed man, til hvilke Udseelser det kan føre andre Steder. Den anden ideale Forudsætning er, at enhver Vælgere er uafhængig, saa at naar han har dannet sig sin Overbevisning, vil han kunne møde ved Valgbordet og afgive sin Stemme som en fuldstændig uafhængig Mand. Det er jo bekjendt, at det ikke i Verden er saa overordentlig stort bevidt med denne Uafhængighed; absolut Uafhængighed kjender man ikke meget til; der er paa alle Samfundets

Trin mere eller mindre Afhængighed, saa af den ene, saa af den anden, men selvfølgelig lader det sig ikke negte, at den fattige Mand, som lever af Haanden i Munden, og for hvem den nærmeste daglige Opgave maa være Brødet, har overordentlig vanskeligt ved at bevare sin Uafhængighed. Det har viist sig alle Steder og har ogsaa viist sig i ikke ringe Udstrækning hos os, som det er fremgaaet af alle de Valghistorier, der have foreligget her. — Naar jeg har fremsat disse Bemærkninger som Indledning til det Første Ord, som jeg forøvrigt vil sige, er det ikke for derigjennem at udtrykke særlig Modvillie mod den almindelige Valgret. Det er et System, der har Mangler, men ogsaa sine Fordele. Mod dets Mangler maa der søges og er søgt Rantaler paa forskjellige Maader. Efter min Mening er det den naturligste Opgave at søge at tilfredsstille den ideale Fordring, at enhver Mand kan komme til at stemme saa uafhængig som muligt. Naar man ser hen til Meningen med vor Valglov og vor Grundlov, kan jeg altsaa ikke se, at der skulde være Nogetsomhelst, der strider mod dem, i dette Lovforslags Tanke, og jeg kan heller ikke se, at der fra noget af vore politiske Partiers Side særlig skulde kunne gjøres Indvending mod hemmelig Afstemning, og navnlig kan jeg aldeles ikke se, at der fra Højres Standpunkt skulde være Anledning til særlig at gjøre Indvendinger derimod. Jeg har nemlig vundet den Overbevisning, at det saakaldte Demokrati, som i Følge sin Natur er og maa være noget hensynsløst, fuldt saa meget som Højre — fuldt saa meget siger jeg — kan komme til at gjøre sig skyldig i de Misbrug, som man vil søge at afhjælpe ved et Lovforslag som dette. Det er altsaa min Mening, at set fra de politiske Partiers Sider i dette Thing, vil der ikke være nogen Hindring for at gaa ind paa den Tankegang, der ligger til Grund for dette Lovforslag, og jeg maa jo antage, at den store Masse af Vælgerne, den fattige Befolkning, ligeledes maatte kunne finde sit Tarv varetaget ved denne Lov, men derpaa er jeg dog ikke saa ganske sikker. Det lader sig jo ikke negte, at den almindelige Valgret er for Fattigmand et stort Gode, Noget, han maa holde fast paa til det Yderste, thi derigjennem er hans sociale Betydning bleven ganske overordentlig forbedret; han